

Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске
Бања Лука

П Р А В И Л Н И К
О УСЛОВИМА, НАЧИНУ И НАКНАДАМА ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА У
РАЧУНОВОДСТВЕНОЈ ПРОФЕСИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Децембар, 2016. године

На основу члана 56. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15) и члана 43. Статута Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске (пречишћени текст, број: 237/16 од 14.07.2016. године), а у складу са Правилником о врстама професионално стручних звања у рачуноводственој професији Републике Српске број: 416-1/16 од 22. децембра 2016. године, Одлуком о јединственом програму за тестирање - испите нових рачуновођа, број: 2-5/06 од 10.03.2006.г. („Службени гласник БиХ“, број 81/06) и Одлуком о условима за стицање звања у рачуноводственој професији БиХ, број: 5-5/16 од 25.02.2016. године („Службени гласник БиХ“, број 18/16), Управни одбор Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске на другој сједници одржаној 22. децембра 2016. године доноси:

П Р А В И Л Н И К

О УСЛОВИМА, НАЧИНУ И НАКНАДАМА ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА У РАЧУНОВОДСТВЕНОЈ ПРОФЕСИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се услови, начин и накнаде за стицање сљедећих професионално - стручних звања:

- 1) Сертификовани рачуноводствени техничар
- 2) Сертификовани рачуновођа и
- 3) Овлашћени ревизор

Члан 2.

Појмови и њихова значења која су наведена и користе се у овом правилнику утврђени су Правилником о врстама професионално - стручних звања у рачуноводственој професији у Републици Српској, (број 416-1/16 од 22. децембра 2016. године) и Правилником о континуираној професионалној едукацији (број 416-4/16 од 22. децембра 2016. године).

Члан 3.

Сертификовани рачуноводствени техничар је стручно лице које посједује теоријско, практично и стручно знање и искуство за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја микро и малих правних лица, и предузетника, и посједује сертификат са лиценцом.

Члан 4.

- (1) Под теоријским знањем потребним за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја микро и малих правних лица, као и предузетника, подразумијева се знање које се стиче у средњошколском образовању

којим је обухваћено полагање предмета које прописује Јединствени програм, а усваја се организованом наставом из сљедећих предмета:

- 1) Увод у финансијско рачуноводство,
- 2) Трошковно рачуноводство и увод у управљачко рачуноводство,
- 3) Менаџмент и комуникације и
- 4) Информационе технологије и примјена.

(2) Образовање у средњој економској школи, треба да омогући кандидату способност да обавља сљедеће послове:

- 1) састављање аналитичког контног плана,
- 2) креирање и рационално организовање токова књиговодствених докумената предузећа,
- 3) организовање вођења главне књиге, дневника и помоћних књига,
- 4) процјењивање позиција финансијског извјештаја у складу са прописима и стандардима,
- 5) састављање финансијских обрачуна за потребе интерних корисника у предузећу,
- 6) састављање финансијског извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања и другим прописима Републике Српске, те
- 7) припрему информација и сугестија за менаџмент.

Члан 5.

(1) Одговарајући ниво стручне оспособљености за звање **Сертификовани рачуноводствени техничар** утврђује се провјером потребног нивоа стручних и практичних знања за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја, сходно одредбама овог правилника.

(2) Предмети који се полажу за овај ниво звања су:

- 1) **Увод у финансијско рачуноводство,**
- 2) **Трошковно рачуноводство и управљачко рачуноводство,**
- 3) **Менаџмент и комуникације-и**
- 4) **Информационе технологије и примјена.**

(3) Професионално стручно звање **сертификовани рачуноводствени техничар** може стећи лице ако испуњава сљедеће услове:

- 1) Да има четворогодишње средње опште или техничко образовање:
 - 3.1.1. Ако има завршену средњу економску школу, треба имати двије године практичног искуства на пословима рачуноводства, од чега најмање једну годину на пословима израде финансијских извјештаја, или три године на пословима рачуноводства.
 - 3.1.2. Ако има завршену средњу школу која није економског усмјерења, треба имати три године практичног искуства на пословима рачуноводства, од чега

најмање двије године на пословима израде финансијских извјештаја, или четири године на рачуноводства.

- 2) Да је положио професионално - стручне испите предвиђене за професионално звање сертифицирани рачуноводствени техничар из става 2. овог члана.
- 3) Да прихвата права и обавезе из Кодекса етике за професионалне рачуновође, а посебно обавезу континуираног стручног усавршавања у циљу обнављања и иновирања својих професионално-стручних знања, предвиђених за овај степен стручног звања, а у складу са чланом 6. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број: 42/04) .
- 4) Да има практично искуство које се доказује увјерењем послодавца да је кандидат обављао послове у складу са подтачкама 3.1.1. и 3.1.2. овог члана.
Практично искуство може бити стечено прије полагања испита или се може стећи током или након полагања испита, с тим да кандидат не може стећи професионално-стручно звање док не испуни и захтјева у вези с практичним искуством.

Члан 6.

Сертифицирани рачуновођа је стручно лице које посједује одговарајући ниво теоријског, практичног и стручног знања, те искуства за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја за микро, мала, средња и велика правна лица, (банке и друге финансијске организације, осигуравајућа друштва, друга правна лица и буџетске кориснике), односно консолидованих финансијских извјештаја.

Члан 7.

(1) Под теоријским знањем, потребним за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја великих и сложених привредних друштава, (банака и других финансијских организација, осигуравајућих друштава, других правних лица и буџетских корисника) подразумева се знање које се стиче у високом образовању, а усваја се организованом наставом најмање из следећих предмета (укључујући и положене испите у средњој или евентуално вишој школи економског усмјерења):

- 1) Увод у финансијско рачуноводство,
- 2) Трошковно рачуноводство и увод у управљачко рачуноводство,
- 3) Менаџмент и комуникација,
- 4) Информациона технологија и примјене,
- 5) Пословно право и порези,
- 6) Примјена управљачког рачуноводства,
- 7) Финансијско извјештавање 2,
- 8) Ревизија и системи интерне контроле и
- 9) Примјена финансијског менаџмента,

(2) Ово образовање, сходно ставу 1. овог члана и практична искуства треба да омогуће кандидату да схвати и обавља сљедеће послове:

- 1) организација рачуноводства за различите облике пословних цјелина,
- 2) образлагање теорије и политике структуре капитала,
- 3) израда финансијских анализа са методама пословног предвиђања,
- 4) послови са различитим врстама хартија од вриједности - акција и обвезница, портфолијом хартија од вриједности, те теоријама и моделом процјене капитала,
- 5) интерна и екстерна ревизија,
- 6) примијена метода процјене вриједности капитала и одлучивање о улагању капитала,
- 7) израда финансијског извјештаја и консолидованог финансијског извјештаја и
- 8) адекватно коришћење финансијских информација за пословно одлучивање.

Члан 8.

(1) Одговарајући ниво стручне оспособљености за звање **Сертификовани рачуновођа** утврђује се провјером потребног нивоа стручних и практичних знања за самостално вођење пословних књига и састављање финансијских извјештаја за правна лица и друге субјекте са високим обимом и високом сложености финансијских послова, банке и друге финансијске организације и осигуравајућа друштва, буџетске кориснике, субјекте са организацијом рачуноводства велике сложености и способношћу да образложи сложену рачуноводствену политику у финансијским извјештајима.

(2) **Професионално-стручно звање сертификованог рачуновође** може стећи лице које испуњава сљедеће услове:

- 1) Да има завршен:
 - 2.1.1. економски академски студиј III циклуса и стечено звање доктор економских наука, или
 - 2.1.2. економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука, или
 - 2.1.3. дипломски научни економски студиј према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса и стечено звање дипломирани економиста, или
 - 2.1.4. економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 240 ЕЦТС бодова, или
 - 2.1.5. економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 180 ЕЦТС бодова, или
 - 2.1.6. струковни економски студиј према болоњском процесу, или
 - 2.1.7. вишу економску школу (према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса), или
 - 2.1.8. академски или струковни неекономски студиј.

- 2) Ако лице има завршен студиј у складу са подтачкама 2.1.1. – економски академски студиј III циклуса и стечено звање доктор економских наука, или 2.1.2. – економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука, или 2.1.3. – дипломски научни економски студиј према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса и стечено звање дипломирани економиста или 2.1.4 – економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 240 ЕЦТС бодова, треба имати најмање двије године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање једну годину на састављању финансијских извјештаја, или три године практичног искуства на пословима рачуноводства,
- 3) Ако лице има завршен студиј у складу са подтачкама 2.1.5. – економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 180 ЕЦТС бодова, треба имати најмање три године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање једну годину на састављању финансијских извјештаја или четири године практичног искуства на пословима рачуноводства,
- 4) Ако лице има завршен студиј у складу са подтачкама 2.1.6. – струковни економски студиј према болоњском процесу, или 2.1.7. – вишу економску школу (према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса), или 2.1.8. – академски или струковни некономски студиј, треба имати најмање четири године практичног искуства на пословима вођења пословних књига, од чега најмање двије године на састављању финансијских извјештаја или пет година практичног искуства на пословима рачуноводства,
- 5) Да је положио професионално-стручне испите предвиђене за стицање звања сертифицирани рачуновођа из сљедећих предмета:
 1. **Пословно право и порези,**
 2. **Примјена управљачког рачуноводства,**
 3. **Финансијско извјештавање 2,**
 4. **Ревизија и системи интерне контроле и**
 5. **Примјена финансијског менаџмента.**
- 6) На лични писани захтјев лицима у складу са подтачкама 2.1.1. – економски академски студиј III циклуса и стечено звање доктор економских наука признаје се звање сертифицирани рачуновођа ако су стекла докторат наука из области рачуноводства, пословних финансија или ревизије, испуњавају услове из става 2. тачка 2. овог члана и која имају објављена најмање три рада из области теорије и праксе рачуноводства у часописима признатим од стране Комисије, или која имају најмање три године радног искуства у универзитетској настави из ових области. Сваки појединачни случај рјешава Комисија на приједлог Радне групе за стицање звања и едукацију (Радна група).
- 7) На лични писани захтјев лица у складу са подтачкама 2.1.2. – економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и која имају објављен најмање један рад из области теорије и праксе рачуноводства у часописима признатим од стране Комисије, имају право на редукцију или

ослобађање од полагања испита из става 2. тачка овог члана, изузев предмета Финансијско извјештавање 2. Радна група је дужна да проучи наставни план и програм који је кандидат изучавао у току студија II циклуса те у зависности од усклађености с Наставним планом и програмом за стицање професионалних звања дефинише испите који се полагају.

- 8) Лица у складу са подтачкама 2.1.3. – дипломски научни економски студиј према програмима који су се примјењивали прије болоњског процеса и стечено звање дипломирани економиста и 2.1.4. – економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 240 ЕЦТС бодова, полагају:

1. **ИСПИТ 1. Финансијско извјештавање и ревизија**, који се састоји од два предмета (Финансијско извјештавање 2 и Ревизија и системи интерне контроле);

2. **ИСПИТ 2. Финансијски менаџмент и контрола**, који се састоји од два предмета (Финансијски менаџмент и Примјена управљачког рачуноводства);

На лични писани захтјев кандидати у складу са подтачкама 2.1.3. и 2.1.4. могу полагати предмете испита 1. и испита 2. појединачно.

На лични писани захтјев, кандидат који је завршио економски факултет – смјер рачуноводство, ревизија или пословне финансије, има право на редукцију или ослобађање од полагања испита из ове тачке, уколико их је кандидат полагао у високошколском образовању, изузев предмета Финансијско извјештавање 2.

Радна група је дужна да проучи наставни план и програм који је кандидат изучавао у току студија 1. циклуса те у зависности од усклађености с Наставним планом и програмом за стицање професионалних звања ослободи кандидата полагања испита из ове тачке или дефинише испите који се полагају.

- 9) Лица у складу са подтачком 2.1.5. – економски академски студиј I циклуса према болоњском процесу и стечено звање дипломирани економиста са остварених 180 ЕЦТС бодова, не полагају предмет Пословно право и порези.

- 10) Да прихвата права и обвезе из Кодекса етике за професионалне рачуновође, а посебно обавезу континуираног стручног усавршавања у циљу обнављања и иновирања својих професионално-стручних знања, предвиђених за овај степен стручног звања, а у складу са чланом 6, став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине.

- 11) Практично искуство се доказује увјерењем послодавца да је кандидат обављао послове у складу са ставом 2. тачке 2., 3. и 4. овог члана.

Практично искуство може бити стечено прије полагања испита или се може стећи током или након полагања испита, с тим да кандидат не може стећи професионално-стручно звање док не испуни захтјеве у вези с практичним искуством.

Члан 9.

(1) **Овлашћени ревизор** је највише звање у рачуноводственој професији Републике Српске. У међународној пракси још се назива и Сертификовани јавни рачуновођа, односно Сертификовани рачуновођа у јавној пракси. Лице које има ово звање је једино лице које има право да даје и потписује независно мишљење ревизора о финансијском извјештају, уколико посједује лиценцу Министарства финансија Републике Српске.

(2) Од овлашћеног ревизора се захтијева да посједује вјештине, знање и искуство који му омогућавају да разумије организацију било које величине, «дијагностикује» њену интерну контролу и системе пословања, обавља ревизију у складу са међународним стандардима и саставља финансијске извјештаје у складу са одговарајућим правним прописима и међународним рачуноводственим стандардима/међународним стандардима финансијског извјештавања.

Члан 10.

(1) Професионално-стручно звање овлашћени ревизор може стећи лице које има завршен дипломски или додипломски студиј и звање сертифициваног рачуновође с најмање три године практичног искуства у овом звању, те положене испите предвиђене за ово звање.

(2) Испитима се доказује обавезни ниво професионалне стручности за самостално давање мишљења о фер и коректном приказу финансијских извјештаја који су предмет ревизије.

(3) Поред услова из става 1. овог члана, кандидат мора имати најмање три године практичног искуства у привредном друштву за ревизију, те учествовати у најмање двије ревизије годишње. О наведеним чињеницама увјерење издаје ревизорско друштво код кога је кандидат стекао практично искуство.

(4) Услови из става 3. овог члана, неће се примјењивати у периоду од 5 година од дана почетка примјене овог правилника.

(5) Ако кандидат задовољава наведене услове, он мора потписати изјаву о прихватању обавезе поштивања Етичког кодекса за професионалне рачуновође и стално професионално усавршавање предвиђено за ово професионално звање.

(6) Поред знања и искуства утврђених за сертифициваног рачуновођу, овлашћени ревизор треба посједовати допунска актуелизована знања о МСФИ и Међународним стандардима ревизије, те техникама ревизије финансијских извјештаја.

(7) Програм за полагање професионално-стручних испита предвиђених за стицање звања овлашћеног ревизора, обавезно обухвата следеће предмете:

- 1) **Напредно управљачко рачуноводство**
- 2) **Напредна ревизија**
- 3) **Напредно финансијско извјештавање**
- 4) **Напредни финансијски менаџмент и**

5) Стратегијски менаџмент.

(8) На лични писани захтјев лицима у складу са чланом 8. подтачка 2.1.1. која су стекла докторат наука из области рачуноводства, пословних финансија или ревизије, испуњавају услове из става 1. овог члана и која имају објављена најмање три рада из области теорије и праксе рачуноводства у часописима признатим од стране Комисије, или која имају најмање три године радног искуства у универзитетској настави као наставник на предмету Ревизија (финансијских извјештаја), рачуноводство или пословне финансије, признаје се звање – овлаштени ревизор. Сваки појединачни случај рјешава Комисија на приједлог Радне групе.

(9) На лични писани захтјев лица у складу са чланом 8. подтачка 2.1.2. економски академски студиј II циклуса и стечено звање мастер или магистар економских наука из области рачуноводства, ревизије или пословних финансија и која имају објављен најмање један рад из области теорије и праксе рачуноводства у часописима признатим од стране Комисије, имају право на редукцију или ослобађање од полагања испита из става 7. овог члана, изузев предмета Напредна ревизија. Радна група је дужна да проучи наставни план и програм који је кандидат изучавао у току студија II циклуса те у зависности од усклађености с Наставним планом и програмом за стицање професионалних звања дефинише испите који се полагају.

(10) Практично искуство може бити стечено прије полагања испита или се може стећи током или након полагања испита, с тим да кандидат не може стећи професионално-стручно звање док не испуни захтјеве у вези с практичним искуством.

(11) Након стицања звања сертификованог рачуновође кандидат може приступити полагању испита за стицање звања овлашћени ревизор, али му Савез након положених испита неће издати сертификат овлашћеног ревизора док не стекне трогодишње практично искуство у звању сертификовани рачуновођа и достави доказ о њему. Практично искуство се доказује увјерењем послодавца да је кандидат обављао послове у складу с подтачком 4–2) Одлуке о врстама професионално-стручних звања на основу имплементације Међународних образовних стандарда („Службени гласник БиХ“, број: 81/06).

Члан 11.

Трошкове полагања испита за стицање професионално–стручних звања, односно сертификата, сnose кандидати. Висину накнаде трошкова полагања испита за стицање професионалних звања утврђује Комисија за рачуноводство и ревизију Босне и Херцеговине.

Члан 12.

Измјене и допуне овог правилника врше се по поступку како је донесен и основни текст.

Члан 13.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима, начину и накнадама за стицање звања у рачуноводственој професији Републике Српске број: 638/09 од 21.12.2009. године.

Члан 14.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Билтену Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске и на веб страници Савеза, а по добијању сагласности Владе Републике Српске.

Предсједник Управног одбора

Проф. др Драган Микеревић

Број: 416-7/16

Бања Лука, 22. децембра 2016. године.